

INFORMACE O CHARTĚ 77

ročník osmý /1985/ - č.6

od 16. dubna 1985 do 10. května 1985

6
str.

Dokument Charty 77/9/85 Ke čtyřicátému výročí	2
Charta 77 obětem války	3
Sdělení VONS č.437 /Jiří Devátý trestně stíhán pro výtržnictví/	4
č.438 /Katoličtí aktivisté vzati do vazby/	4
č.439 /K případu Jiřího Deváteho/	5
č.440 /Zprísňení podmínek ochranného dohledu/	5
č.441 /Trestní stíhání v České Skalici/	6
č.442 /Podrobnosti o trestním stíhání Petra Cibulky/	7
Dopis FIDH Ladislavu Lisovi a odpověď Ladislava Lise	7
Dopis sedmi křesťanských matek předsedovi Nejvyššího soudu ČSSR	10
Dopis Josefa Zvěřiny biskupu Ferancovi	11
ZáZNAM Jána Černogurského	12
Dopis britských mírových aktivistů Chartě 77	12
K Právu na dějiny	13
K Pražské výzvě	13
V samizdatu nově vyšlo...	15
Krátké zprávy	15
Co je Amnesty International	16

Informace o Chartě 77 vydává nezávislá redakční skupina signatářů
Charty 77

Petr Uhl, Anglická 8, Praha 2

Před čtyřiceti lety začala nejkratější válka světových dějin. Lidé, kteří statečně nasadili své životy v boji proti nacismu, věřili, že jeho porážkou bude Evropa osvobozena od cynického pošlapávání občanských a lidských práv. Národy si od míru slibovaly obnovení suverenity, uskutečnění ideálů svobody, demokracie a sociální spravedlnosti.

Oficiální oslavy osvobození Československa se odvájí především vypočítáváním, čeho se za čtyřicet let dosáhlo, my bychom ale trochu střízlivěji chtěli obrátit pozorost k některým problémům, které velice naléhavě pocituje většina našich občanů.

Pravda je, že se za posledních čtyřicet let pronikavě změnila struktura československé společnosti, postavilo se dost nových podniků a zařízení, vybudovala se nová města, vyrovnal se styl života městských a venkovských lidí, zemědělství vyrábí produktivněji, vzdělání i léčebná péče jsou hrazeny ze společných fondů, je postaráno o lidi staré, nemooné i o matky s malými dětmi, byla vymýcena nejhorší bída. To vše je výsledkem práce lidí, kteří se poctivě snažili a snaží přispět k rozvoji společnosti přes všechny překážky, s kterými se setkávají.

Takto formulovaná, by to však nebyla pravda celá. Podobných a i daleko lepších výsledků dosáhly i jiné evropské země a nadto každý z oněch vyjmenovaných v sobě zahrnuje řadu problémů, které ho znehodnocují. A co zejména musíme připomenout - do tohoto vývoje zasáhlo několik vln násilí a pronásledování, kdy byly z veřejného působení vyřazeny celé společenské skupiny a celé generace vzdělanců, kdy mnozí na mocenské boje doplatili životy nebo mnohaletým žalářováním či ztrátou existence, a kdy dost našich občanů uprchlo před perzekucí do ciziny. Když nyní po čtyřiceti letech vážíme, čeho jsme ve srovnání s dobou první republiky nebo současnými výspěly, i evropskými zeměmi pod heslem socialistických ideálů dosáhli a co za to naše společnost v násilných zásazích zaplatila, musíme říci, že dnešní výsledky ony minulé krutosti nejen neoprávňují, ale že naopak vliv neodčených koutostí doposud neblaze zasahuje do celého našeho života.

Když se rozhlédneme po našich zemích, rozpoznáváme na každém kroku, v každé oblasti veřejného působení nejrůznější krizové jevy a deformace, které nám velice ztěžují život. S věčností přijímáme skutečnost, že posledních čtyřicet let žila Evropa v míru, současně ale musíme konstatovat, že právě v těchto mírových letech lidé u nás spíše ztráceli a dosud ztrácejí povědomí, že místo, kde se narodili, kde pracují, vychovávají děti a a kde se od nich vyžadují povinnosti, je jejich nezbezpečitelným domovem. Domov znamená bezpečí, prosperitu, jistotu a vřelost vztahů, tedy pocity, které se z naší společnosti stále více vytrácejí. Pocit bezpečí ochromuje rakety, které se proti většině obyvatel umisťují na našem území; hospodářské prosperitě brání nesmyslná byrokratizace řízení ekonomiky; jistotu svého postavení nebo budoucnosti svých dětí tu nemá téměř nikdo, snad ani ne všichni ti, kteří nám vládnou. Vřelost vztahů lze nalézt v rodinách nebo v neoficiálních společenstvích, ale z veřejnosti mizí slušnost, lidé jsou na sebe zlí, vládne tu přetvářka a donucování, strach a bezmoc. Nejvýmluvnějším projevem pocitu bezdomoví je nekončící útěk mladých lidí z republiky.

Dokonce už ani oficiální kritika nezakrývá, že společnost je proniknuta korupcí, uplácením, zneužíváním postavení, nekvalitní prací, šízením, rozkrádáním, lhůstejností k půdě, která nás živí, lhůstejností ke svěřeným hodnotám a plýtváním jimi, plýtváním i lidskou prací. Úřady se tyto rozsáhlé nešvary snaží odstranit trestními postihy, ony ale z života nemizí, neboť vypořádat se s nimi může jen společnost jako celek, přirozená iniciativa lidí. Ta ale v mechanismech řídících naši společnost nefunguje, pokud se za ni nevydávají uměle vytvářené papírové "iniciativy" spisované funkcionáři a posílené nadřízeným orgánům jako hlášení. Dobrá vůle, podnikavost a tvorivost nevzniknou a nebudu k dobru nás všech působit, dokud lidé nebudou cítit, že se jim věří, že se s nimi počítá, že mají společenskou důvěru a prostor. K tomu, aby se cítili být hospodáři a občany, aby cítili odpovědnost za společenské poměry, byse muselo v Československu změnit politické klima. Dnešní formálnost, donucování a poručníkování shora důvěru nevnuší.

Změna společenského klimatu neznamená narušení společenského systému, ale mohla by vládnoucí společenský systém zprodukтивnit, zregenerovat, zdynamizit, zpružnit. Lidem by se zde mohlo volněji žít. Základem společenského klimatu je možnost uplatnění a přitom právě v kádrových otázkách politika povětšině sleduje spíše mocenské zájmy vládnoucí vrstvy funkcionářů nežli skutečné zájmy společnosti. Je prosazenou praxí, že všude, v hospodářství, ve vědě, v kultuře, ve školství, v zemědělství, na všech vedoucích funkcích mají přednost lidé tak zvané angažovaní, to znamená ti, kdo jsou členy komunistické strany nebo i sva- zu mládeže, a to i kdyby to druzí, ve straně neorganizovaní, byli schop- nější a pro funkce způsobilejší. Od určité výše pak, až na zanedbatelné výjimky, nemá prostě nečlen strany jakoukoli naději na zařazení do hospo- dárské, správní nebo jiné funkce. Je také známo, že existuje dvojí výklad trestních postihů, jeden pro funkcionáře, cígráné mocenskou imunitou, a druhý pro tak zvané obyčejné lidí. A stejně tak existují dvě míry k v od- měnování, v platech a honorářích, dokonce i v přídavcích na zdražování, dvojí je zásobování i zdravotnictví. Ve společnosti se rozšířily a zaby- dkely diskriminace, výsady a nespravedlnost. To má za následek, že nadu- tot a odtrženosť elitářských skupin stoupá a tak zvaní obyčejní lidé se stahují do soukromí a rezignují na věci obce. Tato společnská situace není jedinou příčinou našich obtíží, ale její řešení by změnilo k dobrému spo- lečenské klima.

Navrhujeme proto opatření, která nejsou nikterak převratná, ale která by přispěla ke vzrůstu důvěry k i sebedůvěry ~~nezkříšitelním~~ lidí a prospěla by odravění poměru.

1. Navrhujeme cílevědomě postupovat tak, aby byla zrušena kádrová ome-zení při přijímání a postupu v zaměstnání a aby byl možný přínos lidí po- suzován podle jejich vzdělání, schopnosti a pracovitosti.

2. Navrhujeme, aby těm, kteří byli v minulých politických čistkách vy-řazeni z míst a povolání, byla umožněna práce odpovídající jejich schopnos-tem a vzdělání. Jde o většinou o lidi vysoce kvalifikované, schopné a poc- tivé, které jen mocenské souběží drží stranou veřejného působení. Nejsme tak bohatí, abychom si mohli dovolit přepych politické msty.

3. V duchu naší ústavy navrhujeme v zájmu mravního ozdravění a zlepšení zejména výchovy dětí a mládeže nebránit vlivu křesťanských a jiných huma-nistických idejí, které by čelily odduchovnění naší společnosti, mravní vyprázdněnosti a zcyničtění. Současně doporučujeme zrušit zákazy zveřejno-vání dosud jen neoficiálně tvořených literárních a jiných uměleckých a vě-deckých děl, která spolu s hodnotnými díly oficiálními tvoří již jedinou národní kulturu. Dále navrhujeme rozšíření ediční činnosti, k ale též vybave-ním knihoven a zpřístupněním jejich sbírek umožnit všem poznávat celé du-chovní dědictví kultury světové.

4. Navrhujeme, aby byla nad výkonem moci zaručena veřejná kontrola, a to zejména obnovováním působení veřejného míření.

5. A jako projev lidskosti navrhujeme, aby byla ke čtyřicátému výročí ukončení války vyhlášena všeobecná amnestie.

V Praze 26. dubna 1985 Jiří Dienstbier Eva Kantúrková Petruška Šustrová
mluvčí Charty 77 mluvčí Charty 77 mluvčí Charty 77
Zasláno: dr. Gustávu Husákovi, prezidentu ČSSR
dr. Lubomíru Štrougalovi, předsedovi vlády ČSSR

xxxxx

Charta 77 obětem války

Praha 7. května 1985

Mluvčí Charty 77 dnes uctili památku československých, sovětských a amerických vojáků, kteří bojovali za svobodu Československa. Jiří Dienstbier, E-va Kantúrková a Petruška Šustrová položili květiny k památníku amerických vojáků ve Lnářích, sovětských vojáků ve Slivici, kde 11. května skončily na čs. území boje druhé světové války, a u mostu Barikádníků v Praze.

xxxxx

Sdělení č.437 /Jiří Devátý trestně stíhan pro výtržnictví/

Jiří Devátý, plavčík městských lázní v Gottwaldově, nar.25.4.1951, bytem Revoluční 1258, Gottwaldov, ženatý, otec tříletého syna, byl dne 27.3.1985 vyšetřovatelem VB v Gottwaldově obviněn, že se dne 16.3.1985 na pracovišti dopustil trestného činu výtržnictví podle §202 odst.1 tr.zákona. Vyšetřovatel tak hodnotí konflikt, který Jiří Devátý měl s vrátným Malým; vrátný J.Devátého slovně napadl, že je kriminálník. K ždánemu vystupování konfliktu nebo dokonce veřejnému pohoršení nedošlo. Malicherná správa města Gottwaldova, zrušil s Jiřím Devátým okamžitě pracovní poměr, a to proto, že prý J.Devátý porušil tak hrubým způsobem pracovní kázen, že jeho další ponechání v zaměstnání není možné /pdle § 53 odst.1 b zákoníku práce/. Jiří Devátý podal na zaměstnavatele k okresnímu soudu žalobu, již se domáhá právní neplatnosti zrušení svého pracovního poměru. Také 37 spoluzaměstnanců Jiřího Devátého sepsalo žádost o mimořádné zasedání ZV ROH s kolektivem pracovníků střediska. Uvádějí, že celému konfliktu mezi J.Devátým a vrátným Malým byli přítomni svědci, kteří nebyli vyslechnuti, a piší doslova, že ZV ROH, který dal souhlas ke zrušení pracovního poměru, "nepostupoval v tomto případě správně a v souladu s odborovými zásadami" ani jako "nezaujatý odborový a dozorový orgán zastupující práva, záležitosti a pracovní problémy všech pracujících".

Jiří Devátý byl od 30.6.1982 do 30.11.1984, kdy byl podmíněně propuštěn, vězněn v Plzni-Borech jako odsouzený pro tr.činy podle §196 odst.2 tr.zákona -údajně vyhrožoval skupině obyvatel usmrcením, protože byli stoupenci socialistického společenského a státního zřízení- a podle §146 odst.1 tr.zákona, neboť zakoupením barevného televizoru od sovětského občana údajně ohrozil devizové hospodářství. Byl také jedním ze signatářů dopisu borských politických věznů kongresu tzv.mírových sil, který se v červnu 1983 konal v Praze. Současné okamžité zrušení pracovního poměru, které je jeho spolupracovníky veřejně odmítáno jako nepspravedlivé, a dokonce trestní stíhání pro výtržnictví, kdy mu hrozí trest až na dvě léta a navíc pět měsíců podmíněně odloženého zbytku předchozího trestu, je nepochybouc snahou místních činitelů znemožnit Jiřímu Devátému normální občanskou existenci a dostat jej zpět do vězení.

17.dubna 1985

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva, člen
Mezinárodní federace pro lidská práva

Sdělení č.438 /Katoličtí aktivisté vzati do vazby/

Dne 13.dubna jsme vydali sdělení č.436 o zadržení čtyř pražských katolíků, o domovních prohlídkách a trestním stíhání ve věci pro trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 tr.zákona. K tomuto sdělení uvádíme nyní několik doplnění:

Květoslava Kuželová, nar.18.4.1923, jakož i Michal Holeček, nar.29.10.1956, byli z uvedeného tr.činu obviněni a dne 15.4.1985 propuštěni na svobodu, tedy zřejmě po uplynutí další 48 hodinové lhůty po vznesení obvinění, kdy prokurátor nevyhověl návrhu na vazbu.

RNDr.Vlaďimír Fučík, biolog a vedoucí výzkumné skupiny Ústavu molekulární genetiky ČSAV /nikoli Mikrobiologického ústavu, jak jsme mylně uvedli/ a Adolf Rázek byli vzati do vazby. O pátém obviněném v této kauze jsme minule nereferovali. Jde o Václava Dvořáka, nar.6.1.1943, inženýra, který pracuje jako ekonom podniku Sempra, svobodného, bytem Sokolovská 150, Praha 8. Stejně jako u čtyř jmenovaných byla i u něho provedena 11.dubna 1985 domovní prohlídka a byl zadržen. Dne 12.dubna byla provedena prohlídka na jeho pracovišti a dne 13.dubna v obydlí jeho rodičů v Nadějkově u Tábora. Také Václav Dvořák byl vzat do vazby.

Dne 11.duba 1985 byly provedeny v rámci tohoto trestního stíhání dvě domovní prohlídky i v Bratislavě, obě nařídil stejně jako prohlídky v Praze Jan Trkovský a dal k nim souhlas generální prokurátor. Uživatelé bytů,

kde byly prohlídky provedeny, jsou Pavol Čarnogurský, nar.1909, bytem Szantoa 41, Bratislava- Lamac a jeho syn JUDr.Ján Čarnogurský, bývalý advokát a nyní podnikový právník, otec čtyř dětí, bytem Karola Adlera 10, Bratislava. Ján Čarnogurský byl 48 hodin zadržován v cele předběžného za-

držení, ale ani on ani jeho otec nebyli obviněni. Prohlídku u Pavla Černogurského vedl mjr.Hýža, u Jána Černogurského mjr.Belák a prohlídku u Adolfa Rázka kpt.Jozef Blaho.

Šlo o celostátně koordinovanou represivní akci, jejíž rozsah není doposud přesně znám. V tentýž den byla např.provedena domovní prohlídka u katolického kněze Petra Radima Hložánky, který byl před několika lety za vydávání samizdatové náboženské literatury zbaven státního souhlasu a vězněn. Nelze proto vyloučit, že byly postiženy i další osoby.

19.dubna 1985

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Čs.liga pro lidská práva, člen Mezinárodní federace
pro lidská práva

Sdělení č.439 /K případu Jiřího Devátého/

Jak jsme již oznámili ve sdělení č.437, je 24letý plavčík zimních lázní v Gottwaldově Jiří Devátý od 27.3.1985 stíhán pro trestný čin výtržnictví, jehož se měl dopustit při konfliktu s vrátným lázní. Jiří Devátý byl obeslán, aby se 4.5.1985 dostavil k seznámení s výsledky vyšetřování; vyšetřovatelem v této trestní věci je pprap.Jiří Tinka z okresního oddělení VB Gottwaldov.

Současně s trestním stíháním probíhá i občansko-právní spor, v němž se Jiří Devátý domáhá, aby mohl dále pracovat jako plavčík. V tomto soudním sporu o neplatnost okamžitého zrušení pracovního poměru s Technickými službami města Gottwaldova proběhlo dne 23.dubna 1985 soudní jednání, které však bylo odročeno, aby mohli být předvoláni svědci. Soudním senátu předsedá JUDr.Frantisek Králík. Zástupce žalované strany, podnikový právník JUDr.Šípek označil petice 37 spolužaměstnanců Jiřího Devátého, v níž vytykají závodnímu výboru ROH nesprávný postup při rušení pracovního poměru s Jiřím Devátým, za "výplod nátlakové skupiny"; petice má podle tohoto právníka "nátlakový politický charakter" a přirovnal ji k "pamfletům z r.1968". Předseda senátu se vyjádřil, že petice není předmětem soudního jednání.

Znepokojivý je dále fakt, že Jiří Devátý přes značné úsilí, které vyvinul, nesehnal za více než měsíc žádnou práci, a to ani jako brigádník. Byl odmítnut dokonce v n.p.Svit Gottwaldov, kde je stálý nedostatek pracovních sil. Naděje, že žalovaný podnik soudní spor prohraje a bude nucen Jiřímu Devátému zaplatit mzdu za dobu, kdy nepracoval, je vzhledem k politickému pozadí celého případu minimální.

6.května 1985

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Čs.liga pro lidská práva, člen Mezinárodní federace
pro lidská práva

Sdělení č.440 /Zprísnění podmínek ochranného dohledu/

V poslední době došlo k dalšímu zprísnění ochranného dohledu u několika bývalých politických vězňů.

Ladislav Lis se musí během svého pobytu v České Lípě-Sosnové hlásit opět denně na oddělení VB, které je vzdáleno deset kilometrů od jeho bydliště; dosud se při pobytu v České Lípě hlásil jen třikrát. Při návštěvě Prahy se nadále musí hlásit dvakrát až čtyřikrát denně.

Jiřímu Gruntorádovi bylo dne 27.4.1985 nařízeno, aby se nadále hlásil nejen v pracovní dny, ale i ved dny pracovního klidu. Ve dnech pracovního klidu se musí hlásit dokonce dvakrát denně, v 8,30 hodin a pak znova v 15 hodin, a to nikoli na nejbližším oddělení VB, nýbrž na oddělení, které je vzdáleno asi kilometr od jeho bydliště. Důsledkem tohoto opatření je mj.to, že Jiří Gruntorád nemůže podniknout ani krátký výlet do okolí Prahy, po celotýdení práci nemůže tedy využít dny pracovního klidu k rádnému odpočinku.

Dne 5.5.1985 se změnily podmínky ochranného dohledu i u Františka Stárka, který se nyní musí hlásit pětkrát týdně, ve všech pracovních dnech, namísto dosavadního hlášení třikrát týdně.

Přísné podmínky ochranného dohledu / podle druhého odstavce §2 zákona o ochranném dohledu/ má nadále Jan Litomiský, kterému není povolováno opustit přikázané místo pobytu /obec Vyskytná/ resp.sousední polesí, kde je pracuje.

Ochrannému dohledu má být podroben i Ivan Jirous, člen Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, jehož propuštění po tříapůlletém vězení očekáváme dne 10.května 1985.

8.května 1985

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Čs.liga pro lidská práva,člen Mezinárodní fed.pro lid.pr.

Sdělení č.441 /Trestní stíhání v České Skalici/

Dne 22.dubna 1985, kdy bylo zahájeno trestní stíhání ve vči. tr.činu výtržnictví, a v následujících dnech došlo v náchodském okrese k policejním zákrokům, spočívajícím ve výsleších, domovních prohlídkách, vznesení obvinění, několikadenním zadržení, eventuálně v uvalení vazby, jež postihly několik mladých lidí z okruhu kulturního undergroundu v České Skalici.

Dosud se podařilo zjistit:

Signatář Charty 77 Stanislav Pitaš, nar. 12.12.1957, stavební dělník podniku Stavby silnic a železnic, nyní bytem u své družky Hany Čechové, Riegrova 741, Česká Skalice, byl dne 22.dubna 1985 zadržen a téhož dne u něj byla provedena domovní prohlídka. Na jejím základě byl pak obviněn jednak z trestného činu hanobení republiky a jejího představitele podle §103 tr. zákona /snižování významnosti prezidenta republiky/, jednak z trestného činu nedovolené výroby ligu podle §194a odst.1 trestního zákona. Z hanobení byl obviněn proto, že při domovní prohlídce byla nalezena koláž, zobrazující opelchanou husu přizdobenou falickým motivem. Na druhý trestný čin bylo usouzeno z nálezu 30 litrů po domácku vypálené merunkovice. Dne 25. dubna vzal okresní prokurátor v Náchodě Stanislava Pitaše do vazby; jeho adresa je Věznice č.1, pošt. schránka č.62, 500 61 Hradec Králové. Ve vči. je činná prokurátorka okresní prokuratury v Náchodě Blanka Semeráková.

Stanislav Pitaš byl již v minulosti často šikanován. Pokud se u něj sešlo více přátel, byli často legitimováni přepadovou skupinou Veřejné bezpečnosti. Mnohokrát mu bylo vyhrožováno, byl vybízen k vystěhování do ciziny. Dne 22.dubna 1985 byla provedena domovní prohlídka rovněž u Jaroslava Janečka, nar. 5.6.1954, civilního zaměstnance /mistra/ správy budov posádky v Jaroměři, bytem v České Skalici, který byl zadržen, obviněn z trestného činu výtržnictví podle § 202 odst.1 tr.zákona, jehož se měl dopustit už dříve, a na základě zmíněné koláže z tr.činu hanobení republiky a jejího představitele spolu se Stanislavem Pitašem. I Jaroslav Janeček byl dán do vazby; adresa věznice je stejná jako u Stanislava Pitaše.

Třetí domovní prohlídka byla provedena dne 23.4.1985 u Květoslava Doubka, nar.21.9.1963, strojního zámečníka Stavostroje v Novém Městě nad Metují, bytem Česká Skalice, Komenského 657. Nařídil ji vyhledavatel VB obvodního oddělení SNB v Novém Městě nad Metují npr.Vladimír Hála se souhlasem okresního prokurátora v Náchodě. Důvodem prohlídky bylo podezření, že se Květoslav Doubek zúčastnil zhotovení zmíněné koláže a "stýkal se s osobou Stanislava Pitaše, rozšířující písemnosti téhož zaměření", jak se praví v příkazu k domovní prohlídce. Květoslav Doubek byl v průběhu svého zadržení, které trvalo 85 hodin, obviněn, a to z trestného činu hanobení republiky a jejího představitele podle §103 tr.zákona. Je nadále trestně stíhaný na svobodě.

Další domovní prohlídka postihla dne 25.4.1985 Josefa Vilhelma, nar. 26.1.1960, stavebního dělníka, bytem Česká Skalice, Komenského 657. Prohlídku nařídil stejný vyhledavatel jako v případě Květoslava Doubka. Příkaz však postrádá předběžný souhlas prokurátora, jehož prý nebylo možno dosáhnout vzhledem k pozdní hodině; věc prý přitom nesnášela odkladu. Prohlídka byla provedena ve stejném domě jako o dva dny dříve při zásahu proti Květoslavu Doubkovi a dále na ubytovně Textilního podniku v České Skalici, kde je Josef Vilhelm ubytován. Téhož dne zahájil vyhledavatel VB proti Josefovi Vilhelmovi trestní stíhání pro tr.čin výtržnictví podle §202 odst.1 tr.zákona, jehož se měl dopustit tím, že "dne 11.3.1985 mezi 14.a 15.hodinou v restauraci Formanka po zjištění úmrtí generálního tajemníka UV KSSS s.Černěnka hrál a zpíval nevhodné písni Karla Kryla". Domovní prohlídka byla pak nařízena pro podezření, že Josef Vilhelm má doma texty písni. Josef Vilhelm byl později propuštěn a je trestně stíhaný na svobodě.

Domovní prohlídky prováděli příslušníci obvodního oddělení VB v Novém Městě nad Metují npr.Vladimír Hála, npr.Adámek, por.Šálek, por.Špaček, npr.Khol a dále kpt.Fišer. Všichni se snažili postupovat podle zákonnych ustanovení. Při domovních prohlídkách byly odnáty magnetofofonové pásky, kazety, korespondence, časopisy z r.1968 a dále sborník nezávislé kultury. Nelze vyloučit, že byly provedeny ještě další domovní prohlídky a že byli obviněni další lidé.

Všem obviněným hrozí trest odnětí svobody do dvou let.

Zásah v České Skalici není nicméně novým. Již vloni v únoru došlo k trestnímu stíhání Stanislava Pitaše, který byl i ve vazbě, a dalších osob pro trestný čin útoku na veřejného činitele. Bylo to důsledkem konfliktu mezi návštěvníky předem povoleného koncertu ve Zbečně u Hronova a mezi policií, která zde provedla zákrok.

Celý případ je vlastně vyvrcholením dlouhodobých střetů mezi společenstvím mladých lidí a státními orgány, které se snaží jakýmkoliv nezávislým formám kultury a nebo společenského života zabránit.

9.5.1985

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva, člen
Mezinárodní federace pro lidská práva

Sdělení č.442 /Podrobnosti o trestním stíhání Petra Cibulky/

Jak jsme již uvedli ve sdělení č.434, byl dne 27.března 1985 zadržen signatář Charty 77 Petr Cibulka a od té doby je ve vazbě jako obviněný z trestného činu hanobení národa, rasy a přesvědčení podle § 198 písm.b trestního zákona.

Celý konflikt, jehož výsledkem je trestní stíhání Petra Cibulky, se pravděpodobně odehrál takto: P.Cibulka přišel ve 13 hodin do restaurace U Bubeníčků v Myslíkově ulici v Praze a když zjistil, že nemají jídlo za zhruba 8,50 Kčs -což je cena stravenky, na niž poskytována pracující sleva- žádal knihu přání a stížností. Servírak P.Cibulku odmítla a poslala ho za vedoucí, která se ho snažila přesvědčit, aby to nedělal; stěžovala si přitom na poměry a tak první začala vést kritické řeči vůči režimu. Petr Cibulka řekl, že ho to nezajímá, že chce laciné jídlo a že o režimu musí ne-musí nic říkat, protože on seděl tři roky na Borech. P.Cibulka měl dále prohlásit, že když bude vedoucí měkká a nechá po sobě šlapat, "budou tu bolševici ještě sto let". Vedoucí mu nabídla, že mu nechá udělat knedlíky s vejci, a čímž P.Cibulka souhlasil a rozhodl se, že zápis nenapiše. Nato zassáhl podnapilý kuchař slovy: "Když vás tak poslouchám, tak jste pěkně blbej". Nato se Petr Cibulka rozhodl zápis udělat, vedoucí ho začala vydírat tím, že oznamí jeho kritické výroky, Petr Cibulka pokračoval v zápisu, kuchař po něm skočil a snažil se mu knihu vyrvat. Začala hádka, zda se bude psát stížnost, načež kuchař zavolal Veřejnou bezpečnost.

V usnesení vyšetřovatele se nicméně uvádí pouze jiný -údajně hanobící výrok Petra Cibulky: že nemá rád komunisty a bolševiky, proti kterým musí bojovat a že se to tady musí změnit.

Seznámení s výsledky vyšetřování má proběhnout 22.května 1985.

Petr Cibulka je ve vazbě i z kuriozního důvodu: prokurátor pocituje důvodné obavy, že by Petr Cibulka prokračoval v trestné činnosti /tj.nadále říkal, koho nemá rád a že se to tady musí změnit/.

Petrovi Cibulkovi přišla nyní do jeho bydliště odpověď na jeho stížnost, kterou napsal do knihy přání a stížností. Ředitel závodu Hotelů a restaurací mu sděluje, že po přešetření případu byla vedoucí uložena důtka /jakžto kárné opatření/ za to, že nevydala P.Cibulkovi knihu přání a stížnosti. Dále bylo zaměstnancům uloženo dodržovat všechny předpisy. Kuchař byl pak pro nevhodné chování vůči Petru Cibulkovi přerazen na jiné pracoviště. Ředitel píše i o dalších opatřeních a v závěru vyjadřuje naději, že Petr Cibulka bude při příští návštěvě této restaurace již spokojen.

9.5.1985

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných
Československá liga pro lidská práva, člen
Mezinárodní federace pro lidská práva

Jména a adresy členů VONS byly spolu s dalšími údaji zveřejněny ve sdělení VONS č.400, které jsme publikovali v Info o Ch 77 - listopad 1984.

xxxxx

Dopis Mezinárodní federace pro lidská práva /FIDH/ Ladislavu Lisovi a odpověd Ladislava Lise

Pan Ladislav Lis
Sosnová 84, okr.Česká Lípa
Československo

Datum 26.března 1985

Vážený pane,

dovolují si Vám oznámit, že ne základě rozhodnutí sjezdu Mezinárodní federace pro lidská práva, který se konal v Paříži ve dnech 17.a 18.listopadu 1984, jste byl zvolen do funkce místopředsedy Mezinárodní federace pro lidská práva spolu s p.Garciou ze Španělska, p.Bandeirou z Itálie, p.Tardifem z Kanady, p.De Beckerem z Belgie, p.Chamirim z Tuniska, p.Garciou Ruízem z Guatemały, p.Pachekem z Chile a p.Slimem z Libanonu.

Tento volbou jste se stal rovněž členem mezinárodního byra naší organizace.

Výkonné byro Vás dále jmenovalo stálým zástupcem naší organizace u institucí OSN ve Vídni, a to současně s p.Georgem Bukovníkem, členem Rakouské ligy pro lidská práva, který bydlí ve Vídni /A 1090/ v Rakousku, v Schubertgasse 5/16, tel.318249 nebo 936317.

Konečně Vám sděluji, že nás Výkonný výbor Vás určil, abyste se jako pozorovatel naší nevládní organizace zúčastnil zasedání Výkonného výboru sekretariátu Mezinárodního roku mládeže; zasedání se má konat ve Vídni od 25.března do 3.dubna t.r. Předal jsem Vaše jméno a adresu Výkonnému sekretariátu tohoto výboru, p.Mohamedu Sharifovi, s nímž se můžete setkat v Mezinárodním středisku OSN ve Vídni: P O B 500, A 1400 Vídeň.

O Vašem pověření funkcí místopředsedy naší organizace jsem zpravil československou vládu a žádáme Vás, abyste se laskavě uvábil vykonávat různá poslání, jež Vám naše byro svěřilo.

V dokonalé úctě Daniel Jacoby, generální tajemník

Mezinárodní federace pro lidská práva
nevládní organizace akreditovaná u OSN - statu B
u Evropské rady a
u UNESCO - statut C
27,rue Jean-Dolent
75014 Paris
tel.:00-33-1/-331-94-95

Mezinárodní federace pro lidská práva

Daniel Jacoby, generální sekretář

27, rue Jean-Dolent 75014 Paris

Milí přátelé,

již v dopise, který jsem Vám zaslal dne 29.11.1984 po svém zvolení, jsem děkoval za poctu, poskytnutou tímto aktem celému hnutí za lidská práva v naší zemi. Mně tato pocta ukládá závazek přispět aktivním dílem k práci Federace tak, aby se v ní odrazily a uplatnily zkušenosti tohoto hnutí z celé části Evropy, v níž leží má vlast. Má současná situace, vzhledem k uloženým podmírkám ochranného dohledu, ovšem značně komplikuje plnění tohoto závazku. Nemohu se osobně zúčastnit schůzí výboru v sídle Federace nebo zastupovat ji u orgánů OSN a jiných mezinárodních organizací a institucí ve Vídni. Již sám pravidelný a normální styk s ústředím Federace je pro mne problémem. Korespondence odeslaná poštou je vystavena riziku, že nedojde. Proto jsem rád, že jsem mohl osobně, byť krátce, pohovořit se zástupcem Federace a vyměnit si s ním tak potřebné informace. Děkuji Vám za dopis a pověření, které jsem obdržel.

Nyní bych Vám chtěl sdělit některé náměty pro další činnost. Možná, že se některé z nich kryjí s tím, co se už provádí. Z pracovních materiálů Federace mi pošta doručila pouze dvě čísla bulletinu, proto neznám program činnosti pro současné a nejbližší období. Prosím, abyste tuto skutečnost brali v úvahu při posuzování mých námětů.

Blíží se 40.výročí konce války a porážky fašismu, který byl popřením všech hodnot a idejí, za něž se Liga po desetiletí angažovala. Toto vítězství bylo výsledkem nejen určité mocenské politiky Hitlerových odpůrců, ale především úsilí milionů lidí, vedených ideami boje za národní a státní nezávislost, lidská a občanská práva, sociální spravedlnost, svobodný rozvoj, který by byl předpokladem demokratického a mírového společenství národů, v němž základní práva a důstojnost člověka mají najít své důležité místo.

Domnívám se, že Federace jakožto přední exponent těchto idejí a hodnot by měla důrazně připomenout veřejnosti i vládám evropských států jejich význam nejen pro vítězství nad fašismem, ale i pro budování Evropy míru a

spolupráce. Měla by také požadovat, aby vlády těchto států podaly výmluvný důkaz toho, že tyto ideje a hodnoty respektují ve své praxi.

K tomu je vhodná příležitost při květnovém jednání v Ottawě, kde zástupci účastnických států KEBS projednají respektování a plnění dohod o lidských právech ve všech jejich aspektech.

Dominavám se, že to znamená:

1. Propustit z vězení všechny, kdo byli odsouzeni ^{pro} svoje angažování za zachování lidských práv, jako např. v Československu mluvčího Charty 77 ing. R. Battka a další uvězněné aktivisty nezávislých iniciativ, a vůbec politické vězně. V Sovětském svazu členy skupiny pro respektování helsinských dohod a pro nastolení důvěry mezi USA a SSSR a další. V Polsku aktivisty nezávislých odborů Solidarita a hnutí za lidská práva Bogdana Lise, Władyssawa Frasyniuka a Adama Michnika. Zastavit trestní řízení v podobných případech formou amnestie či jinak.

2. Zrušit administrativní a policejní opatření omezující svobodu i profesionální činnost osob angažujících se za lidská a občanská práva, ať už jsou to opatření uplatňovaná formou deportací, domácího vězení, vyhnanství, vypovězení /jako v SSSR A. Sacharov a jeho žena/ či tzv. ochranným dohledem uplatňovaným státní mocí v ČSSR jako nové formy represe proti aktivistům občanských iniciativ.

3. Dúsledně plnit závazky, které vlády převzaly podpisem Závěrečného aktu KEBS v Helsinkách 1975 i přijetím Výsledného dokumentu následné schůze v Madridu 1983, zejména: Ratifikovat Pakty o lidských právech, schválené VS OSN v r. 1966, pokud se tak dosud nestalo. Přistoupit k těm částem paktů, které některé státy, včetně východoevropských, dosud nepřijali, zejména učinit prohlášení podle čl. 41 Paktu o občanských a politických právech, uznávající příslušnost Komise pro lidská práva; posuzovat stížnosti vznesené na nedodržování lidských práv, jakož i podepsat a ratifikovat opětní protokoll k tomuto Paktu, umožňující občanům obracet se přímo k této Komisi. To vyplývá ostatně z uznání práva jednotlivce znát svá práva a povinnosti v oblasti lidských práv a postupovat podle nich, dané Závěrečným aktu z Helsink.

V duchu Všeobecné deklarace lidských práv a mezinárodních paktů o lidských právech i dalších mezinárodních dokumentů by nemělo být bráňeno nikomu, tedy ani nezávislým aktivistům z východní Evropy, ve volném pohybu až pracovním nebo jiném a hlavně by měla být odstraněna z právních řádů některých zemí nelidská klazule, umožňující zbavit kohokoli při pobytu v zahraničí jeho občanství v mateřské zemi.

Zde je možno uvážit, zda by bylo vhodné v rámci výstavby institucí KEBS pamatovat na vytvoření zvláště orgánu pro plnění těchto závazků zúčastněných států v oblasti lidských práv.

Provést legislativní i administrativní úpravy k plnému uskutečnění zásad a norem Paktů v právním řádu i administrativní praxi států, jak k tomu zavazuje výslově Pakt o občanských a politických právech, jakož i Výsledný dokument KEBS z Madridu. Podle téhož dokumentu se doporučuje, aby se principy vztahů mezi státy odrážely v mezinárodních smlouvách. Uplatňování této zásady založené na realizaci ustanovení o nedělitelnosti všech deseti principů Závěrečného aktu a jejich respektování všemi účastnickými státy, by se mohlo stát jedním z mechanismů kontroly plnění závazků přijatých státy v rámci helsinského procesu.

4. Ve státech, kde tomu tak dosud není, docílit uznání a legalizace činnosti občanských iniciativ k zachování lidských práv i dodržování všech závazků Závěrečného aktu z Helsink, jak k tomu ostatně vybízí i ta část Výsledného dokumentu z Madridu, kde se uznává důležitost činnosti nejen vládních úřadů a institucí, ale i organizací na státní moci nezávislých a přímo každého jednotlivce.

K dosažení tohoto cíle by přispělo, kdyby u příležitosti mezistátních jednání na všech úrovních a při návštěvách oficiálních delegací a jednání odborných expertů byl navazován kontakt i s příslušníky a zástupci těchto neoficiálních iniciativ.

Při jednáních o hospodářských a obchodních dohodách a kulturní a vědeckotechnické spolupráci by mělo být prověrováno plnění Závěrečného aktu a madridského dojednání z hlediska lidských práv. Uzavření vzájemně výhod-

ných dohod by mělo být závislé na plném uplatňování a dodržování těchto práv. To by přispělo významnou měrou jak k rozvoji lidských a občanských práv, tak i k posílení vzájemné důvěry a rozvoji mezinárodních vztahů ve všech oblastech.

Vyzdvížení problematiky lidských a občanských práv a jejich internacionálizace, jak zdůraznil Výsledný dokument z Madridu, je jedním z nejdůležitějších činitelů míru.

5. Uznávat a dodržovat práva národnostních menšin a rovnost jejich příslušníků /Madari v Rumunsku a Československu, Turků v Bulharsku aj./.

6. Důsledek dodržovat dohodnutá opatření tzv. třetího koše KEBS. Usnadnit navazování osobních kontaktů mezi občany východoevropských a západoevropských zemí formou turistiky a zajistit svobodu individuálního cestování jako jednoho z prostředků k dosažení vzájemné důvěry mezi národy a státy, zejména opatření ke služování rozdělených rodin.

Domnívám se, že iniciativou tohoto druhu by Fenerace vhodně potvrdila kontinuitu svého působení v evropském životě, přispěla k důstojnému oslavě 40.výročí vítězství nad fašismem a zároveň k posílení procesu, jímž by mělo být postupně překonáno tragické rozdvojení našeho kontinentu a zjednány i upevněny základy míru, bezpečnosti a spolupráce ve svobodě jeho národů i všech obyvatel.

S pozdravem

Ladislav Lis

Benešovská 33, Praha 10

t.č.Sosnová 84, Česká Lípa

V Praze dne 22.dubna 1985

xxxxx

Dopis sedmi křesťanských matek předsedovi Nejvyššího soudu ČSSR

Vážený pane předsedo,

Praha 11.dubna 1985

se zmačným znepokojením se doslýcháme, že 21.3. tr. odsoudil obvodní soud Bratislava I tři mladé lidi -Aloize Gabaje, Bronislava Borovského a Tomáše Konce- k nepodmíněnému trestu půldruha roku vězení za to, že se pokusili v batozích přinést ze slovensko-polské hranice bible a obrázky s náboženskou tématikou. Jelikož literatura vůbec je osvobozena od cla a použití 124 se tedy na tento případ nevztahuje, zdá se nám, že důvodem a smyslem procesu je zákrok proti věřící mládeži, jež se pokusila opatřit si náboženskou literaturu, které je u nás nedostatek. Tato věc sama nás, jako věřící matky, samozřejmě zaráží; ještě více nás však znepokojuje společensko-mravní kontext, v němž se udála. Právě tento kontext nás nutí, abychom se na Vás obrátily dopisem.

V posledních letech je naše veřejnost roztrpčena klesajícím respektem k zákonnosti, jehož jsme svědky zvláště u mladších generací. Po ulicích našeho hlavního města postávají skupiny povalečů šticicích se práce, kteří veřejně lákají z cizinců peníze k výměně za nelegální kurs, veřejně nabízejí spoluobčanům nelegální prodej tuzexových poukázek ap. Postih proti nim je nedostačující, jejich počet i okázalost jejich počinání proto vzlétá. Orgány kontroly také nejsou schopny zarazit růst nelegální, "melouchářské" práce, jež představuje obrovské daňové úniky a navíc zpravidla vydírání zákazníků nepřiměřenými cenami. Úplatkářství ve službách a v obchodech nabývá na rozsahu - a ve všech těchto případech s litostí pozorujeme, že jsou to právě mladí lidé, kteří se v této situaci chovají zvláště bezohledně.

V našich rodinách jsou mladí lidé orientováni jinak. Učíme je nehledat v životě ani tak vlastní prospěch, ale spíše svůj úkol, brát na sebe odpovědnost, jednat v souladu s tím, co říkají; učíme je radovat se z práce, která je prospěšná druhým lidem, i když nepřináší větší hmotný zisk. - Tyto hodnoty jsou vkladem, který věřící křesťané vnášejí do každé společnosti, v níž žijí, bez ohledu na státní systém, kterým se tato společnost spravuje.

Nedostatečný postih nelegálního počinání na jedné straně a ostrý zákrok proti mladým lidem s biblemi v batozích na druhé straně znamená vlastně zákrok proti těmto hodnotám samotným. Dovolte nám, vážený pane předsedo, otázku: komu takový zákrok poslouží?

V každé společnosti se najdou lidé - a možná je jich většina - kteří sledují spíše vlastní prospěch ná úkor druhých; ale vždycky se naj-

jdou jiní lidé, kteří usilují spíše o prospěch celku a vlastní přespeč je pro ně až na druhém místě. Jak se ale bude vyvíjet společnost, jež dovolí podporu prvních a postih druhých? Na jakých základech udrží svou stabilitu? Jak zabrání proměně civilizované společnosti v džungli surového prosazování vlastních zájmů?

To jsou otázky, které nás znepokojují v souvislosti s uvedeným případem. Prosíme Vás, vážený pane předesedo, abyste vzal naši připomítku v úvahu, zvláště, je-li možno případ ještě přešetřit.

M.Freiová, matka tří dětí, M.Kaplanová, matka deseti dětí, D.Humlová, matka čtyř dětí, M.Hošková, matka pěti dětí, L.Borská, matka čtyř dětí, E.Matějíčková, matka čtyř dětí, E.Petrusová, matka pěti dětí.
Odesílá: Michaela Freiová, Štěpánská 42, Praha 2

xxxxxx

~~Pretiskování a využívání všechny uvedených textů a dokladů je zakázáno~~

Pretiskování našich zpráv resp.materiálů, které zveřejňujeme, je v zásadě možné. V případě vlastních zpráv, anotací nebo textů námi upravených, prosíme však, aby byl při převzetí vždy uveden pramen.

xxxxxx

Dopis Josefa Zvěřiny biskupu Ferancovi

ThDr.Josef Zvěřina, katolický kněz bez státního souhlasu, známý teolog a signatář Charty 77, napsal dne 23.4.1985 obšírný dopis banskobystrickému biskupovi ThDr. Jozefu Ferancovi: kritizuje v něm působení tohoto biskupa ve prospěch církevně zakázané kněžské organizace Pacem in terris, která je "převodovou pákou" státní moci uvnitř katolické církve, speciálně pak "ton, úroven a obsah" a také "udavačství" biskupovy odpovědi na dopis slovenského katolíka dr.Pavla Čarnogurského, který se opět týkal PiT /jak již referoval VONS, byla u dr.P.Carnogurského krátce po této kontraverzi vykonána domovní prohlídka/. J.Zvěřina na konkrétních příkladech ukazuje, že činnost PiT škodí církvi a neprospívá ani věci skutečného míru. Vytýká biskupovi neposlušnost vůči církevní autoritě a zhoubné ohrožování jednoty. Současně však upozorňuje, jak je i v hierarchické struktuře církve důležité respektovat jistý "demokratický" prvek jako nezbytný korektiv. Pro zajímavost faktů i argumentace citujeme celou obšírnější pasáž:

"Jestliže se stýkáte, pane biskupe, s lidem, musíte rozumět tomu, co bylo hlasem lidu na Velehradě /kněžská pouť u příležitosti metodějského výročí, zúčastnilo se více než tisíc kněží a cca sedm až osm tisíc laiků -pozn.red./ : 'Nechceme Pacem in terris, dejte nám věrné biskupy a kněze!' To byl malý plebiscit - a nebyli to jen katolíci z Prahy. Věřící nechtějí, aby uprostřed mírových snah PiT byla tiše nebo násilně likvidována církev. Nechtějí pacisty, chtějí biskupy a kněze - a sice věrné. Připadalo mi to jako za dobu arianismu, kdy většina hierarchie odpadla a víra se udržovala v lidu."

Na závěr svého dopisu apeluje J.Zvěřina na biskupa Ferance, aby se modlil za všechny ty věřící, kteří byli právě v poslední době uvězněni nebo odsouzeni za svou náboženskou aktivitu - a nejen modlil, ale také otevřeně intervenoval za jejich propuštění. Ať již by byl výsledek jakýkoli, dodalo by to věrohodnosti biskupovým prohlášením a současně osvětlilo skutečný poměr státní moci vůči katolické církvi.

K tomu poznamenáváme, že z třinácti biskupských stolců v Československu jsou obsazeny pouze tři, ač doma i v exilu působí řada řádně vysvěcených biskupů /slovenský biskup Tomko byl dokonce právě nyní jmenován kardinálem/. Olomoucký biskup Vrana i banskobystrický biskup Feranec se odmítají podřídit jak papežskému příkazu, tak naléhavým výzvám českého primase Františka Tomáška, kardinála a arcibiskupa pražského, a nadále se angažují v církevně zakázané a církvi škodlivé organizaci Pacem in terris - výslovně za tuto činnost oba v těchto dnech obdrželi vysoká státní vyznamenání.

xxxxxx

Z á z n a m

Dňa 11.4.1985 vykonala Štátnej bezpečnosti Bratislava v mojom byte domovu prehliadku, nariadenú mjr. Trkovským z ŠtB Praha. Súhlas k domovej prehliadke dal federálny generálny prokurátor. Prehliadka sa uskutočnila v rámci trestného stíhania vo veci /§ 160 ods. 1 Tr.por./ tr.činu marenia dozoru nad církvami podľa § 178 Tr.zák.

Pri domovej prehliadke zaistili vyšetrovateľia pod vedením mjr. JUDr. Beláka slovenské a české samizdatové publikácie s náboženským a politickým obsahom, slovenské, české a ruské časopisy, vydávané v zahraničí, ďalšie zahraničné časopisy s náboženským a politickým obsahom, separáty odborných článkov, moju súkromnú korešpondenciu, náboženskú a politickú literatúru vydanú v Československu aj v zahraničí a ďalšie písomnosti. Zoznam zaistených písomností má 43 strán.

V súvislosti s domovou prehliadkou som bol 48 hodín zadržaný. Po skončení domovej prehliadky ma chceli vyšetrovateľia vypočúvať o zaistených veciach. Uvedol som, že zaistené veci nepokládam za spôsobilé naplniť skutkovú podstatu § 178 Tr.zák. všeobecne a najmä tie vo vzťahu ku mne a z toho dôvodu nebudem sa vyjadrovať k jednotlivým zaisteným veciam.

Dňa 18.4.1985 som bol opäť predvolaný ŠtB Bratislava a mal som byť vypočutý znova o zaistených veciach, tentoraz ako svedok v rámci uvedeného tr. stíhania vo veci marenia dozoru nad církvami Svedeckú výpoved som odmietol s poukazom na § 100 Tr.por. Nad rámec vlastného odmietnutia svedeckej výpovede som uvedol vyšetrovateľovi mjr. JUDr. Belákovi, čo je v zápisníci o mojom výsluchu zapisané takto:

"Podľa môjho názoru veci a písomnosti, zaistené v mojom byte pri domovej prehliadke dňa 11.4.1985 súvisia so spoločenskou až politickou angažovanosťou určitých skupín občanov nášho štátu, najmä veriacich občanov. Riešenie týchto otázok podľa platných zákonov spadá do kompetencie vymedzených orgánov a organizácií v našej republike, a to najmä orgánov Národného frontu, politických strán a niektorých spoločenských organizácií. Tým by som chcel povedať, že veci a predmety opravujem písomnosti, ktoré mi boli odnáte, nedosahujú, resp. nesvedčia o trestnej činnosti a preto si myslím, že nemôžu byť objektom trestného konania, keďže orgány ZNB sú povolené na odhalovanie a predchádzania tr.činnosti. Vzhľadom na charakter zaistených vecí a písomností -uvedený vyššie- som ochotný sa vyjadriť o každej zo zaistených vecí alebo písomnosti na uvedených orgánoch a organizáciách, t.j. napr. na niektorom výbere KSS. Pravda, nie vo forme úkonu trestného konania, ale vo forme obvyklej pre daný orgán alebo organizáciu."

Bratislava, 19.4.1985

JUDr. Ján Čarnogurský, 841 02 Bratislava
Adlerova 10

xxxxxx

Dopis britských mírových aktivistů Charty 77

Nedávno přišel do Prahy dopis z 29.3.1985 od skupiny aktivistů END /Česká pracovní skupina/, adresovaný Charty 77. Je odpověď na dopis Charty 77 z 1. května m.r. britským mírovým skupinám CND a END; reaguje také na poselství Charty 77 i konventu mírových sil, který se konal loni v létě v Perugii.

V obsáhlém textu /cca 1400 slov/ se autoři přihlašují k principu nedělitelnosti míru a jeho sepjatosti s lidskými právy. Plně také respektují fakt, že Charty 77 není mírovým hnutím a že je názorově pluralitním společenstvím. Vysvětlují dále podrobň, že také západní mírové hnutí je velmi heterogenní. Mnozí jeho aktivisté působí v organizacích, zabývajících se lidskými právy, jako je Amnesty International nebo Helsinská stráž, a tuto problematiku také zavádějí do mírového hnutí. Významná část západního mírového hnutí považuje však USA za hlavního protagonistu závodů ve zbrojení a podcenuje negativní roli SSSR. Tito lidé soudí, že po zastavení závodů ve zbrojení nastoupí nutně proces demokratizace, zvláště ve východní Evropě; END však v tuto nutnost nevěří a ve vztahu k miru a demokracii odmítá upřednostňovat jedno před druhým.

Autoři dopisu se zmíní i o otevřeně prosovětském proudu v mírovém hnutí. Hodnotí ho jako početně velmi slavý, zrácející kredit. Paradoksně se mu však dostává největší publicity jak na Západě, tak i na Východě. Na Západě mají vlády zájem izolovat mírové hnutí, a proto ho představují jako

prosovětské. Oficiální sdělovací prostředky zemí Varšavské smlouvy si pak z tohoto hnutí vybírají jen jevy, nahrávající sovětské politice.

Autori uvádějí několik příkladů, které dokazují, že v minulém roce byly posíleny pozice demokratického a nezávislého proudu mírového hnutí. Pokud jde o END, připomínají jeho výzvu z dubna 1980, jakož i výslovnou nezávislost END a jeho koncepcí, že je třeba především překonat rozdělení Evropy společným úsilím občanů na obou stranách. Výchovná role, kterou END v mírovém hnutí hraje, byla naplněna i studiem dopisů Charty 77, s nimiž se seznámily tisíce mírových aktivistů ve V. Británii, Západní Evropě i USA. Autori se vyslovují pro pokračování této mezinárodní diskuse o demokratickém míru, nikoliv pouze mezi skupinami a společenstvími, ale i mezi jednotlivci; příkladem je nedávné /listopad 84/ společné prohlášení čs. občanů a občanů NDR o instalaci sovětských raket.

V dopise se také uvádí, že END souhlasí se stanovisky Charty v některých důležitých bodech, ketré jinak většina západního mírového hnutí nepřijala. Jde především o kritiku úzkého chápání "détente" jako zachování nespravedlivého velmocenského statu quo, kdež se neuvažuje o přeměně blokového systému.

Dosažení demokratického míru je nutně podmíněno rozšířením občanských svobod, které by umožnily všem občanům vykonávat kontrolu nad vojenskými a politickými institucemi státu. Víme, píše v závěru aktivisté END, že naše spolupráce přes hranice bloků bude někdy obtížná proto, že ve Vasi polovině Evropy neexistují demokratické svobody. Ale přesto si myslíme, že mezi občany všech částí Evropy bude přibývat dopisů a kontaktů, vzájemného poznávání i praktické pomoci a morální podpory. I když vítáme dialog se vsemi evropskými vládami, usilujeme především o aktívni spolupráci s občany celé Evropy; činíme tak v úsilí o nastolení spravedlivého a demokratického míru.

/Czech Task Group, c/o END, Southbank House, Black Prince Road, London SE 1, England/

xxxxx xxxx

K Právu na dějiny

Svůj příspěvek do sborníku Hlasy k českým dějinám II nazval jeho autor Milan Hübl Prezentismus a kontaminace nejsou metodou historikovy práce /cca 3600 slov, duben 1985/. Názvy jednotlivých kapitolek podávají přehled o obsahu stati: Axiom a historiografie jako věda - Jehličkův "Hlas" a skutečnost Durychova integralismu - Dolfussův a Schuschniggův integralismus - Fantom či mýtus Střední Evropy? - České katolické dějepisectví, jeho plusy a minusy - Usilujme podat soudobým výzkumům odpovídající obraz dějina /polníka s Jaroslavem Sabatou/.

Do diskuse se zapojil i Petr Pithart, který v článku Smlčeti zlatě /cca 3500 slov - duben 1985/ nejprve vysotě hodnotí přístup autorů Práva na dějiny k zpracovávané problematice a s jejich koncepcí dějin se ztotožňuje; v dalším textu velmi ostře vytýká tehdejším mluvčím Charty 77, že porušili pluralitní princip Charty vydáním textu jako dokumentu Charty 77. Podrobuje kritice formulaci o "životě v pravdě" a zdůrazňuje potřebu překonávat izolaci jak morální, tak politickou.

Obě tyto stati byly zařazeny do uvedeného sborníku /II/, k němuž napsal úvodní slovo Milan Hübl. O dalších textech, které jsou součástí sborníku, jsme většinou už referovali resp. jsme je zveřejnili.

Na text J. Jehličky "Hlas k českým dějinám" reaguje i další stař Luboše Kohouta, nazvaná České dějiny v pojetí katolického 'integrála' /cca 4 200 slov - duben 1985/. Autor v ní věnuje pozornost i různým interpretacím historického významu knížete Václava, Jana Nepomuckého a doby pobělohorské.

xxxxx

K Pražské výzvě

Zveřejňujeme dnes názor občana, který sympatizuje s Chartou 77 a který nechce být jmenován. Již před časem jsme zveřejnili jeho úvahu ke zdravotnickému dokumentu. Autor byl nyní zjevně zaujat faktem, že Pražská výzva je určitým náznakem politického programu a to ho inspirovalo k zajímavému návrhu; stěží však lze předpokládat, že jeho koncepce by v rámci Charty 77

našla dostatečnou odezvu a že by byla výběc myslitelná. Příspěvek je zajímavý spíše jako doklad o působení Charty 77 na intelektuály ve strukturách.

Dokument Charty č.2/85 byl zveřejněn přibližně pred čtvrt rokem. Vracím se k němu s určitým zpožděním především pod dojmem dvou věcí. Jednou z nich je stále kupodivu neutuchající diskuse k dokumentu Právo na dějiny, druhou potom tzv. Pražská výzva vydaná v březnu. Jedná se totiž o tři podstatné momenty charakterizující současnou situaci Charty, opozice či disentu - ani jeden termín není v tomto případě úplně výstižný. Nejsa historikem ani historiografem necítím se v žádném případě kompetentní vyjadřovat se k problému Práva na dějiny. Nicméně se domnívám, že zásadní a nosnou myšlenkou, která se celou diskusí táhne jako nepřetržitá nit, je snaha o zvýraznění a potvrzení historické kontinuity, nezbytnosti znovuzískání historického vědomí. V Dokumentu 2/85 je tento problém vlastně také klíčový. Výroční dokument je totiž především rekapitulací, retrospektivou a pokusem o vysvětlení. Netvrdím, že tato rovina nemí v mnoha ohledech funkční /např. samo o sobě znovuocíštění Prohlášení Charty 77 z 1.1.1977 se zdá být přímo nezbytnost/. Nicméně v současné době stojíme především před jiným, a to zásadním problémem - Charta kontinuálně formulovala a formuluje koncept morální /s tím jsou potom zcela pochopitelně spojeny nezbytné a přitom zřejmě neřešitelné diskuse o pojmu "politikum", o funkci Charty atd./. Za rozhodující lze ale dnes požadovat nezbytnost přechodu ke konceptu společenskému /sociálnímu, ekonomickému a tedy v tomto smyslu politickému/. Tedy spíše od retrospektivní dikce k dikci programové. Je ovšem zřejmé, že právě proto, jak je Charta jakožto hnutí koncipována, se jedná o úkol vskutku nelehký - a možná v jejím rámci neřešitelný. To nakonec naznačuje i osud Pražské výzvy, která určitým programem je /i když ve velmi obecní rovině a s řadou diskutabilních detailů - jde v tomto smyslu spíše o náznak než o konkrétní projev/.

Co mám na mysli pod pojmem společnského konceptu? V průběhu let byla Chartou publikována řada dokumentů vyjadřujících kritický postoj k nejrůznějším oblastem života. Bez ohledu na diferencovanou míru kvality zpracování /čímž se na druhé straně - nechci nikterak dotknout kvality jednotlivých dokumentů/ či jejich reálného dopadu, mají jednoho společného jmenovatele. Je jím určitá parcialita záběru a nedostatek celkového jednotičího konceptu, jehož detailním vyjádřením, případně dokreslením by jednotlivé materiály měly být. Nepochybň se v rámci opozice /a nejen v tomto rámci/ obecně - dohodneme na nezbytnosti zásadní společenské změny. Tuto shodu je ovšem třeba explicitně formulovat, spojit s rámcovým rozborem základních problémů /či problémových okruhů/ stývající společenské, politické a ekonomické struktury a ty potom systematickou prací detailně analyzovat, klást důraz na jejich změnu. V takovéto situaci by například řada existujících dokumentů /a to v podobě zcela nezměněné/ měla poněkud jiné vyuštění a podle mého názoru společensky daleko větší význam a dopsad. Současně by bylo vynuceno soustředění pozornosti na další společenské jevy /a tedy na jejich analýzu/, které sice při stávajícím relativně náhodném charakteru výběru témat zůstávají stranou /ať již díky své ožehavosti, nedostatku kvalifikovaných osob schopných a ochotných nalazyvat daný jev či prostou shodou okolností/, avšak jejichž společensko-politický význam je zásadní. O to silnějším důrazem ovšem vystupuje právě nezbytnost určitého programového přístupu ve směru společensko-politického /a ekonomického/ konceptu, jehož hlavním úkolem by bylo formulování jednak obecného programu, jednak základních strukturálních momentů, na něj je třeba soustředit další analytickou práci. Ptázka historicity, historické kontinuity či historického vědomí je bezpochyby otázkou společensky a politicky závažnou - neříkám v určitém ohledu základní; totéž platí nakonec o problémech ekologické krize, zdravotnictví atd. Samy o sobě však nejsou ani do dostatečné hloubky analyzovatelné, nota bene řešitelné. V krajním případě se potom diskuse dostává do sice nezajímavé, nicméně společensky nepodstatné roviny bonmotů či /přehnaně řečeno/ hádání se o detailech. Nezbytně se však nedáří podchytit věci podstatné a určující.

Ať už jsou názory na té či oné straně jakékoliv, jedno je jisté. Každé společenské hnutí /bez ohledu na to, jestli se jedná o neformální společen-

ství občanů nebo opolitickou stranu či spolek pro ochranu zvířat - bez u-
ražky/ má své opodstatnění a jeho existence je společensky oprávněná tehdy
a jen tehdy, je-li skutečným politikem. A to politikem ve smyslu obhajoby
a prosazování určitých společenských zájmů určité společenské skupiny
/třídy, vrstvy, národa, souručenství atd.atp./. A lze se oprávněně domnívat,
že jednou z jeho nejvýraznějších společenských povinností je tuto svou
existenci ve smyslu politika neustále posilovat. Je v určitém smyslu pa-
radoxní, že Charta -ať již si to uvědomujeme nebo ne, ať je za něj v obec-
ném povědomí považována či nikoli, ať již je či není v tomto smyslu uvažo-
vána /a je či není s ní v tomto smyslu "zacházeno"/ ze strany oficiálních
mocenských struktur- politikem právě a prvoradě je, a to v celém období své
historicky relativně krátké existence. Domnívám se, že historická šance a
perspektiva je právě a pouze v posílení této stránky. A to přesto, že se
zdá jako by se již /obzvláště v poslední době/ chtěla jaksi "vzdávat".
Výroční dokument považuji z tohoto hlediska za ilustrativní - zdá se mi
možná ovšem poněkud neprávem - mea culpa/ že je prodchnut tónem -vulgárně
řečeno- "za tohle my nemůžeme, to se nám tak nějak udělalo samo". Jestli
to tak je, pak je to chyba!

-zs-

XXXXX

V samizdatu nově vyšlo...

Václav Havel: Anatomie jedné zdrženlivosti /cca 7 700 slov - duben 1985/. Text je určen mírovému kongresu do Amsterodamu nahradou za osobní účast a do mezinárodního sborníku o evropské identitě, připravovaného nakladatelstvím Suhrkamp v NSR. Tématem eseje je západní mírové hnutí a hnutí za lidská práva ve Východní Evropě, jejich vzájemné vztahy a možnosti spolupráce.

Egon Bondy: Cesta Českom našich otců /Píkarský román-obžaloba/, 1983, samizdatová reedice 1985, 155 stran. Zatím poslední beletristické dílo autora je románovou konfrontací skutečnosti a představ o ní, a to ve dvou obdobích: v r.1951 a v r.1981. Autobiografičnost dodává práci nejen osobitý literární půvab, ale zvyšuje její dokumentární hodnotu.

Walter J.Ciszek,S.J. /Ve spolupráci s Danielem L.Flaherty, S.J./: On mě vede, překlad z amerického originálu /Image Books,N.Y./, 100 stran, reedice jaro 1985. Autorem je kněz a jezuita, který se po 23 letech pobytu v SSSR, z toho většinou ve věznících a pracovních táborech, vrátil v r.1963 do USA, kde napsal už druhou jí knihu o svých osudech . Na rozdíl od první knihy, v níž líčí průběh událostí, se v tomto díle snaží vyjádřit jejich duchovní pozadí.

Ludvík Vaculík: Naše Evropa, fejeton, duben 1985

XXXXX

Krátké zprávy

Dne 10.5.1985 má být propuštěn z NVÚ Valdlice u Jičína známý představitel čs.undergroundu Ivan Jirous, řečený Magor. Ivan Jirous byl třiapůl roku vězněn /byl nyní ve vězení již počtvrté!/ za přispívání do časopisu Vokno. Nyní před Magorovým propuštěním vychází Vokno po čtyřleté přestávce znovu. Obsahuje ukázky tvorby Magora, Egona Bondyho, Lenky Marečkové a Jana Pelce. Dalšími pražskými literárními časopisy, které se letos objevily v samizdatu jsou "Jednou nohou...", "Když všechny všechny", který je výrazně "undergroundový", a "Pražské komuniskace". Oba časopisy zatím vyšly po dvou číslech.

Dne 29.března 1985 zasedal v Bruselu organizační výbor, připravující konvent mírových sil, který se má konat začátkem července v Amsterodamu. Jak známo, na konvent jsou pozváni i četní chartisté, jak jsme minule referovali. Mezitím přišla další pozvání, mj.pro všechny mluvčí Charty 77. Na svém skupiny Východ-Západ tohoto organizačního výboru došlo k ostré výměně názorů. Roland Jahn z Jeny, který nyní žije po nedobrovolném vysídlení z NDR v Západním Berlíně, seznámil přítomný /zhruba 40 účastníků zasedání/ s případem Wernerera Fischera z NDR, který poté, co se obrátil na oficiální mírovou radu NDR s kritikou této rady a s nesouhlasem s instalací sovětských raket na území NDR, byl v NDR šikanován. R.Jahn pak poukázal na

postup represivních sil proti mírovým aktivistům v Československu a žádal po oficiálním čs.zástupci Kutinovi vysvětlení, proč byli šikanováni signatáři Prazské výzvy adresované do Amsterodamu. Pan Kutina odpověděl, že Charta 77 není mírovou organizací; je to údajně opoziční skupina protistátního charakteru, a proto není možná spolupráce mezi Chartou a oficiálním provládním čs."mírovým hnutím". Mezi západními účastníky připravovaného amsterodamského konventu se stále častěji prosazuje názor, že podmínkou účasti oficiálních provládních výborů z Východu by měla být účast i zástupců nezávislých iniciativ, jimž by jejich vlády zaručily svobodný návrat.

Anto řín Kašpar ze Starého Jičína-Petřovic napsal 19.12.1984 dopis Vasilu Biňákoví, v němž reaguje zvláště na Biňákovovo tvrzení v rozhovoru s britským novinářem, že v Československu je náboženská svoboda. A.Kašpar uvádí fakta, svědčící o opaku, a současně popisuje morální krizi společnosti. Lehkomyslnost života, plýtvání, rozvodovost, vandalismus atd. jsou způsobeny ztrátou víry, která je opět podle něj vyvolávána vnukováním ateismu.

xxxxxx

Co je Amnesty International

Cíle

Amnesty International je světové hnutí boje za lidská práva, neztotěžňující se s žádnou vládou, politickou stranou, ideologií ani vírou. Má poradní statut v Organizaci spojených národů /v Hospodářské a sociální radě OSN/, dále v UNESCO, Evropské radě a v dalších mezinárodních organizacích.

AI usiluje o propuštění osob vězněných, internovaných nebo postavených pod dohled v kterékoli zemi pro jejich politické, náboženské nebo jiné pozitivě vyznávané názory, dále pro odmítání vojenské služby anebo pro jejich barvu pleti, národnost nebo jazyk, pokud nepoužívají nebo nehlásají násilí. I v případech těch, kdo ho používají nebo hlásají, se však AI staví proti mučení a trestu smrti. Prosazuje spravedlivé soudní řízení se všemi politickými vězni bez rozdílu.

AI se snaží o vtělení dalekosáhlých ustanovení o lidských právech do mezinárodních dohod a v dlouhodobém výhledu o plném uplatnění lidských práv na celém světě. Usiluje o to, aby všude na světě byla dodržována ustanovení Všeobecné deklarace lidských práv a Vzorových minimálních pravidel zacházení s vězni.

AI považuje tyto články deklarace za zvlášť podstatné pro svou činnost: 3.-právo na život, svobodu a osobní bezpečnost; 5.-zákaz mučení a nelidského zacházení; 9.-ochrana před svévolným zatčením, držením ve vazbě nebo posláním do vyhnanství; 10.-právo na řádné soudní řízení; 13-právo opustit vlastní zemi a vrátit se do ní; 14-právo žádat o azyl v jiné zemi; 18.-právo na svobodu svědomí a náboženství; 19.-právo na svobodu přesvědčení a projevu; 20.-právo na svobodu shromažďování a sdružování.

AI je ideologicky nestraňná a pracuje přísně bez politických měřítek. Priorita jejího úsilí se řídí výhradně měřítky spravedlnosti a humanity. Největší úsilí vyvíjí ve prospěch těch vězňů, jejichž život je ohrožen.

Metody

Metody práce AI jsou rozmanité. Základnu organizace tvoří tvoří skupiny, které se skládají z pěti až dvaceti dobrovolných pracovníků vykonávajích různé úkoly.

Patronátní skupiny jsou nejdůležitějším typem skupin jak počtem, tak nalehavostí své práce. Každá skupina přebírá patronát nad třemi politickými vězni ze zemí různých politických soustav. Zpravidla bývá jeden z vězňů držen v některé zemi sovětského bloku a druzí dva jsou ze zemí západních nebo z třetího světa. Dosud byli pod patronátem AI vězni z 90 zemí. Takových vězňů je toho času na 4 000 a každým rokem jich přibývá a na druhé straně se pouští kolem 30 procent.

Každá patronátní skupina dostává o svých třech vězniach doklady od mezinárodního sekretariátu. Obsahuje všechny dostupné údaje o vězni: jeho věk, povolání, rodinné poměry, zdravotní stav, údaje o zatčení, obvinění, rozsudku, místě věznění a o poměrech ve věznici. Dále tu jsou adresy hlavy státu, ministrů a jiných osob a organizací, kterým má skupina psát, někdy adresu rodiny a advokáta. Spisy obsahují i zprávu o politické a právní situaci v

v zemi a o důvodu zatčení. Podle okolností jsou tu ještě další zprávy, novinové výstřížky atd.

Při výběru vězňů pro patronátní skupinu je uplatňována zásada, že skupina nemá nikdy patronát nad věznem ze své vlastní země.

V rámci svého patronátu se skupina snaží použít všech právních prostředků, aby dosáhla propuštění svých tří vězňů nebo alespoň zlepšení podmínek ve věznici a zlepšení lékařské péče. Zásadně se každá skupina snaží navázat s věznem písemný styk. Kde to není možné, dopisuje si s příbuznými. Skupina vyvíjí vždy všechny úsilí, aby s věznem navázala spojení, protože každý pozdrav má pro něho cenu.

Být ve styku s rodinou je obvykle snažší, ale i tu se dbá zásady, aby jím příslušníkům nebylo uškozeno. Skupina se rovněž snaží posílat vězňům a jejich rodinám hmotnou podporu. Nikoli bezvýznamnou složkou její práce je morální podpora vězně a jeho blízkých, kteří snášejí svůj osud snáze, vědí-li, že někde ve světě jsou lidé, kteří na ně myslí a chtějí pomoci.

Koordinační skupiny kordinují činnost patronátních skupin zaměřenou na vězně z určité země, opatrují dodatečné informace, zařizují hmotnou pomoc, připravují společné informační akce, a tak pomáhají zdokonalovat patronátní činnost. Koordinační skupiny pro Československo jsou v NSR a Holandsku. Jejich adresy: Coordination Group on Czechoslovakia, Im Gabelacker 25, D 6900, Heidelberg, NSR; Coordination Group on East Europe, Govert Flinckstr. 121, Amsterdam, Nizozemí.

Akční skupiny: Každá skupina a každý člen AI se snaží informovat veřejné mínění ve své zemi a získat jeho podporu. Publicita a sbírky peněz tvoří hlavní náplň práce akčních skupin. Jejich členové hovoří ve školách, závodech atd. o práce AI, o postavení vězňů, o nutnosti pomáhat jim.

Skupiny podle povolání: Skupiny odborářů, právníků, lékařů, poslanců, učitelů nebo novinářů pořádají akce na záchrannu vězněných příslušníků stejných povolání, uveřejňují informace o případech pronásledování v odborných časopisech nebo na konferencích, uilují o to, aby jejich organizace zasahovaly v mezinárodním měřítku, účastní se tvorby mezinárodních dohod o ochraně lidských práv.

Skupiny se zvláštními úkoly: V některých zemích je tolik politických vězňů, že nelze nad všemi prevzít patronát /Indonésie přibližně 55 000, Indie 40 000, SSSR 10 000, Chile 5 000, Argentina 4 000 atd./. Jinde jsou podmínky ve vězeních obzvlášť špatné nebo vězni mizejí, často pravděpodobně zavražděni. V takových případech se skupiny se zvláštními úkoly snaží dosáhnout buď všeobecného propuštění anebo aspon respektování Vzorových minimálních pravidel zacházení s vězni.

Úkoly organizace jako celku

Občas se konají soustředěné kampaně zaměřené na jednotlivé země. Takových akcí se zúčastní celá organizace, např. záplavou dopisů a telegramů, sbírkou podpisů pod petecí, žádostí, aby vláda určité země zakročila, nebo manifestačními hlídkami a demonstracemi. Tím se mobilizuje veřejné mínění v případech, kdy jde o trvalé odstranění svobody projevu, krajně zlé podmínky věznění, dlouhodobé uvěznění osob bez soudu nebo soustavné mučení.

Úkoly vedení AI

Souběžně s růstem autority AI vzrůstá rovněž její vliv na mezinárodním poli. AI je zastoupena v mnoha mezinárodních konferencích o lidských právech a předkládá zpráva a návrhy rezolucí. Např. o dvě rezoluce proti mučení schválené OSN v letech 1973 a 1974 se valnou měrou zasloužila AI. Z jejího popudu jsou vysíláni právníci jako pozorovatelé při procesech a lékaři k vyšetření obětí mučení.

Úkoly jednotlivých členů

K akcím jednotlivých členů patří např. kampaň zasílání korespondenčních lístků ve prospěch "vězně měsíce". Vedení AI uveřejňuje každý měsíc krátkou zprávu o třech vězních uvězněných zvláště dlouho nebo ve velmi špatných podmínkách, zvláště starých a nemocných. Několik závořilých vět na korespondenčním lístku adresovaném hlavě státu, předsedovi vlády nebo vedoucímu stranickému představiteli žádá o amnestii, propuštění nebo o lékařskou péči. Poněvadž se kampaně korespondenčních lístků účastní tisíce lidí v mno-

ha zemích, působí jako reflektor, který vrhá na dříve neznámého vězňě světlo světového zájmu a často vede k přezkoumání jeho osudu.

Jelikož si AI jako soukromá organizace musí sama opatřovat peníze na své akce, závisí na finanční pomoci všech svých členů a příznivců.

Struktura organizace

AI byla založena v r. 1961 po výzvě ve prospěch "zapomenutých vězňů", kterou uveřejnil v listě Observer londýnský advokát Peter Benenson. Dnes má přes 97 000 členů ve více než 60 zemích. Národní sekce jsou ve 33 zemích a skupiny je přes 1 600. Nejsilnější jsou v NSR, Švédsku, Holandsku, V. Británii a USA. Malé sekce nebo jednotlivé skupiny existují i v tak vzdálených zemích jako Mexiko, Peru, Nigérie, Ghana, Izrael, Indie, Pákistán, Nepál, Srí Lanka, Bagdad, jižní Korea, SSSR.

Národní sekce

představují odbočky organizace v jednotlivých státech. Koordinují práci skupin a členů ve svých zemích, podporují akce ústředí a opatřují peníze na financování akcí vlastní i ústředních. Snaží se získávat podporu úřadů, náboženských i odborných organizací, tisku, rozhlasu, televize pro práci AI.

Mezinárodní rada

je nejvyšším orgánem AI a koordinuje činnost národních sekcí. Provádí změny ve stanovách, schvaluje rozpočet a směrnice pro postup.

Mezinárodní výkonný výbor

je rozhodujícím orgánem AI mezi zasedáními Mezinárodní rady. Řídí činnost Mezinárodního sekretariátu AI.

Mezinárodní sekretariát

má sídlo v Londýně: 53 Theobald's Road, London WC1X 8SP. Má v AI klíčovou úlohu jako středisko, kudy procházejí informace, kde se činí běžná rozhodnutí a odkud se centrálně přidělují prostředky. V čele MS je generální tajemník. Velké dokumentační oddělení ověřuje a doplňuje veškeré údaje o věznicích. Toto oddělení je stále více považováno za mezinárodní autoritu o politické perzekuci a porušování lidských práv. Proto je často žádáno o dokumentaci pro členy parlamentů, pracovníky sdělovacích prostředků, náboženských, akademických a odborných organizací i pro jiné mezinárodní organizace. Informační a publikační oddělení vydává materiály pro tisk a distribuuje měsíční bulletin Newsletter, ročenku Annual Report. Kromě toho působí v MS ještě právní, administrativní a koordinační oddělení.

Zdroje informací

Dokumentační oddělení MS studuje noviny a časopisy z celého světa, zprávy od propuštěných vězňů, od odborníků a exilových organizací, dopisy od vězňů /mnohdy propašované z vězení/ a jejich rodin. Dále se sledují soudní procesy na místě, požadují se vyvětlení od vlády apod.

Rozpočet a příspěvky

Rozpočet AI se financuje většinou z příspěvků národních sekcí. Příspěvek sekce je úměrný počtu skupin. Příjmy sekcí se skládají z příspěvků skupin, darů, nadací a výtěžků z veřejných podniků a jiných akcí.

Styk s vládami a úřady

Patronátní skupiny posílají značný počet dopisů a petic příslušné vládě a jiným úřadům a také vyslanectví příslušné země. AI trvá na tom, aby všechny přípisy byly formulovány zdvořile a rozumně, se znalostí situace země a jejích zákonů a zvyklostí. Je důležité vládě stále dokazovat, že se na její nezákonné držení vězně nezapomíná. Informováním veřejného mínění se vytváří na příslušnou vládu tlak. Tam, kde se ukáže vzdálená možnost, že by zásah AI mohl vězni skodit, se samozřejmě veškerá činnost pozastavuje. Všeobecné zkušenosti jsou však opačné: akce AI mnohokrát vedly k revizi rozsudku, k propuštění vězne nebo aspon ke zlepšení podmínek uvěznění.